

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

24 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Iurie Diaconu,
Judecători Liliana Catan, Ion Guzun, Nicolae Craiu,
Victor Burduh,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursul ordinar, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 01 iulie 2020, declarat de avocata Aliona Dragomir, în numele inculpatului

Fornea Oleg

condamnat anterior prin:

1) sentința Judecătoriei Florești din 19.04.2013 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 12.06.2013, în baza art. 264 alin. (3) lit. b), 79, 90 Cod penal, la 5 ani închisoare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă de 5 ani;

2) sentința Judecătoriei Orhei din 08.06.2018, în baza art. 264¹ alin. (1), 85 alin. (1) Cod penal, la 5 ani închisoare, cu amendă în mărime de 600 u.c., cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani.

<i>instanța de fond:</i>	<i>Termenul de examinare,</i> <i>21.11.2018 – 17.12.2019,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>24.02.2020 – 01.07.2020,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>26.08.2020 – 24.11.2020.</i>

Asupra recursului menționat, Colegiul penal lărgit

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Soroca din 17 decembrie 2019, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Fornea Oleg a fost condamnat în baza art. 264¹ alin. (4) Cod penal, la **8 luni** închisoare.

Conform art. 85 alin. (1) Cod penal, pentru cumul de sentințe, prin adăugirea parțială a pedepsei neexecutate conform sentinței Judecătoriei Orhei din 08 iunie 2018, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de **8 luni** închisoare, cu amendă în mărime de 600

unități convenționale, ce constituie 30.000 lei, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 2 ani și 6 luni, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, de la punerea în executare a sentinței și reținerea inculpatului.

Față de inculpat a fost aplicată *măsura preventivă – obligarea de a nu părăsi țara valabilă până la intrarea sentinței în vigoare.*

2. Instanța de fond a constatat că, la 15.10.2018, orele 00:06, inculpatul Fornea O., fiind anterior privat de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani în baza sentinței Judecătorei Orhei din 08 iunie 2018, a condus automobilul Dacia Logan, n/î XXXX, deplasându-se pe drumul public din s. Vertiujeni, r-nul Florești, fiind stopat de inspectorii de patrulare și supus testării la alcool, s-a constatat că în aerul expirat, se conține alcool în volum de 1,04 mg/l, care se referă conform art. 134¹² alin. (3) Cod penal, la stare de ebrietate cu grad avansat.

Instanța a reținut că, inculpatul a recunoscut vina și a solicitat examinarea cauzei în baza probelor administrate în cadrul urmăririi penale pe care le recunoaște și asupra cărora nu are obiecții.

Dat fiind că aceste probe dovedesc vinovăția inculpatului, instanța i-a încadrat acțiunile pe art. 264¹ alin. (4) Cod penal, ca conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, săvârșit de către o persoană care este privată de dreptul de a conduce mijloace de transport, care prevedea pedeapsă sub formă de amendă în mărime de la 1050 la 1150 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 1 an.

La stabilirea pedepsei, instanța a conchis că, potrivit art. 364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, care stipulează, că inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare, cu muncă neremunerată în folosul comunității și de reducerea cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu amendă.

Astfel, noile limite ale pedepselor vor fi amenda de la 787,5 la 862,5 unități convenționale, muncă neremunerată în folosul comunității de la 133,4 la 160 de ore, iar limita maximă a pedepsei cu închisoarea se reduce până la 08 luni.

Totodată, instanța a reținut că, deși anterior Fornea O. a fost condamnat în repetate rânduri, în privința lui nu poate fi reținută starea de recidivă, reieșind din prevederile alin. (5) al art. 34 Cod penal.

Privitor la modul de executare a pedepselor stabilite prin hotărârile judecătorești anterioare, instanța a reținut că la 12.06.2018 a expirat termenul de probațiune, aplicat în temeiul art. 90 Cod penal prin suspendarea executării pedepsei cu închisoare, fiind dispusă executarea de sine stătător, pedeapsa a devenit executorie din data definitivării sentinței Judecătorei Florești din 19.04.2013. Însă, la 15.10.2018, Fornea O. a săvârșit infracțiunea, având antecedente penale, fiind pusă în executare pedeapsa cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 4 ani, aplicată prin sentința Judecătorei Orhei din 08.06.2018, sentință care a devenit definitivă și irevocabilă, prin necontestare, la 26.06.2018.

3. La **13 februarie 2020**, procurorul în Procuratura raionului Florești, Ion Prodan, a declarat apel, solicitând **repunerea în termen a apelului**, casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat la 8 luni închisoare, iar potrivit art. 85 Cod penal, prin cumul parțial de sentințe, inclusiv sentința Judecătoriei Orhei din 08 iunie 2018, să-i fie stabilită pedeapsa definitivă de 5 ani și 8 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis. Conform art. 87 Cod penal, pedeapsa cu amendă în mărime de 600 unități convenționale și pedeapsa complementară - privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani, să fie executate de sine stătător.

Apelantul a invocat că, a luat cunoștință cu sentința integrală din 17.12.2019 la **31.01.2020**.

Totodată, sentința este ilegală deoarece instanța de fond urma să cumuleze pedeapsa stabilită prin sentința Judecătoriei Orhei din 08.06.2018, de 5 ani închisoare, cu amenda de 600 unități convenționale și privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani, cumulând în temeiul art. 85 Cod penal, cu pedeapsa stabilită prin sentința din 19.12.2019.

4. Potrivit deciziei din 01 iulie 2020, Colegiul penal al Curții de Apel Bălți a dispus: *„Apelul procurorului se consideră depus în termen și se admite, sentința se casează parțial în latura pedepsei, cu emiterea unei hotărâri noi potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:*

Fornea Oleg se consideră condamnat în baza art. 264¹ alin. (4) CP și în baza acestei legi, cu aplicarea prevederilor art. 364/1 alin. (8) CPP, i se stabilește pedeapsa de 8 luni închisoare.

În baza art. 85 alin. (1) CP, prin cumul de sentințe, la pedeapsa numită se adaugă parțial pedeapsa neexecutată stabilită prin sentința Judecătoriei Orhei din 08 iunie 2018 și definitiv i se stabilește pedeapsa de 5 ani și 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu amendă în mărime de 600 unități convenționale, echivalentul a 30.000 lei, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani.

Termenul pedepsei lui Fornea Oleg a-l calcula din 01.07.2020, cu includerea în termenul pedepsei penale a perioadei arestului din 30.01.2020 până la 01.07.2020, cu deținerea lui în continuare sub gardă”.

Instanța de apel a conchis că, apelantul just a concluzionat, că instanța de fond urma, în temeiul art. 85 Cod penal, să cumuleze pedeapsa stabilită condamnatului prin sentința din 19.12.2019 cu pedeapsa stabilită prin sentința Judecătoriei Orhei din 08.06.2018, sub formă de 5 ani închisoare, cu amenda de 600 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani.

În acest sens, este eronată concluzia primei instanțe, precum că la data de 12.06.2018 a expirat termenul de probațiune, aplicat în temeiul art. 90 Cod penal prin decizia Curții de Apel Bălți din 12.06.2013, prin suspendarea executării pedepsei cu închisoare.

Ori, faptul că la 12.06.2018 a expirat termenul de probă de 5 ani stabilit prin decizia Curții de Apel Bălți din 12.06.2013 nu denotă în nici un caz faptul că în privința inculpatului prin sentința Judecătoriei Orhei din 08.06.2018 nu puteau fi aplicate

prevederile art. 90 alin. (10) Cod penal, precum și prevederile art. 85 Cod penal, având în vedere că infracțiunea pentru comiterea căreia Fornea O. a fost condamnat prin sentința Judecătorei Orhei din 08.06.2018 a fost comisă de către Fornea O. la 04.04.2017 intenționat, adică a fost comisă în termenul de probă de 5 ani, stabilit prin decizia Curții de Apel Bălți din 12.06.2013, în cazul dat în privința ultimului fiind aplicabile în mod direct prevederile art. 90 alin. (10) Cod penal, care conțin prevederi concrete și exhaustive, de la care nu se admit derogări și care nu pot fi interpretate în nici un mod, decât în modul în care au fost stipulate de legiuitor. Potrivit acestor prevederi, în cazul în care cel condamnat cu suspendarea condiționată a executării pedepsei săvârșește în perioada de probațiune sau, după caz, termenul de probă o nouă infracțiune intenționată, instanța de judecată îi stabilește o pedeapsă în condițiile art. 85 Cod penal.

5. Avocata Aliona Dragomir a declarat recurs ordinar, solicitând casarea deciziei și menținerea sentinței.

Recurenta a invocat că, conform art. 402 Cod de procedură penală, termenul de apel este 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu dispune altfel. Conform art. 404 alin. (1) Cod de procedură penală, participantul la proces care a lipsit atât la judecarea, cât și la pronunțarea sentinței și nu a fost informat despre adoptarea sentinței, poate declara apel și peste termen.

Totodată, conform procesului-verbal al ședinței de judecată din 19.12.2019, la pronunțarea sentinței, acuzatorul de stat a fost prezent, însă a declarat apel peste termen.

Astfel, la pronunțarea sentinței Judecătorei Soroca la 17.12.2019, conform procesului-verbal a ședinței de judecată, s-au prezentat toate părțile, inclusiv și acuzatorul de stat. Ulterior, peste 15 zile sentința pronunțată nu a fost atacată în termen.

După adresarea avocatului la judecătoria Soroca în luna februarie 2020 și recepționarea sentinței, care a intrat în vigoare, a apărut apelul procurorului cu solicitarea repunerii în termen. La fel, în cauza penală a apărut și recipisa semnată doar de către acuzatorul de stat. Evident că apelul declarat de către acuzator de stat este unul tardiv.

Pe lângă aceasta, inculpatul de unul singur își întreține mama bolnavă, care practic nu iese din apartament după un șir de operații, la fel și un copil minor. Până la reținere a fost angajat în câmpul muncii, are probleme cu sănătatea (stă la evidență la medicul cardiolog).

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală.

6. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit atestă că instanța de apel a comis următoarele erori de drept.

În corespundere cu art. 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Potrivit art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală, termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale. În corespundere cu art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen. Conform art. 231 alin. (3) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe zile nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește. Potrivit art. 403 alin. (1) Cod de procedură penală, apelul declarat după expirarea termenului prevăzut de lege este considerat ca fiind făcut în termen dacă instanța de apel constată că întârzierea a fost determinată de motive întemeiate, iar apelul a fost declarat în cel mult 15 zile de la începerea executării pedepsei sau încasării despăgubirilor materiale. În corespundere cu art. 404 alin. (1) Cod de procedură penală, participantul la proces care a lipsit atât la judecarea, cât și la pronunțarea sentinței și nu a fost informat despre adoptarea sentinței poate declara apel și peste termen, dar nu mai târziu de 15 zile de la data începerii executării pedepsei sau încasării despăgubirilor materiale.

Conform jurisprudenței naționale, repunerea în termen a apelului reprezintă mijlocul procesual prin care titularul dreptului de apel, care nu a putut declara apel din cauze independente de voința lui, este repus în dreptul din care fusese decăzut după expirarea termenului de apel. Repunerea în termen se operează doar având prezente două condiții cumulative: întârzierea a fost determinată de motive întemeiate: calamitate naturală, accident, boală ș.a., pe care apreciindu-le, instanța de apel va constata dacă situația invocată de apelant constituie în mod efectiv o cauză de împiedicare a declarării apelului; apelul a fost declarat în cel mult 15 zile de la începerea executării pedepsei sau încasării despăgubirilor materiale. Prin începerea executării pedepsei se înțelege prima zi de intentare a procedurii de executare a pedepsei nonprivative de libertate. Admiterea repunerii în termen produce efectul apelului declarat în termen. În caz contrar, apelul va fi respins. Repunerea în termen este o prerogativă a instanței de apel, care urmează să se pronunțe cu motivația respectivă în textul deciziei (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 12.12.2005, nr.22 Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel, pct. 7. - 8., 12.4*).

Însă, instanța de apel, admitând apelul, casând parțial sentința și pronunțând o nouă hotărâre, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece conform descriptivului și dispozitivului deciziei, (*pct. 4. din decizie*):

a) în descriptiv lipsește cu desăvârșire motivarea și soluționarea, inclusiv în raport cu prevederile art. 401 - 404 Cod de procedură penală, cât și a jurisprudenței relevante, enunțate supra, solicitării apelantului privind *repunerea în termen a apelului*, în situația când, conform procesului-verbal al ședinței de judecată, sentința a fost pronunțată integral la 17 decembrie 2019, în prezența procurorului, inculpatului și avocatului (*f.d. 105*), iar potrivit ștampilei aplicate, procurorul a declarat apel la 13.02.2020 (*f.d. 120-122, pct. 2. – 4. din decizie*).

Ori, conform art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală, termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale;

b) în același timp, în dispozitiv a dispus neargumentat, deci divergent și neclar că: „*apelul procurorului se consideră depus în termen*” (*pct. 4. din decizie*).

Astfel, împrejurările enunțate relevă, în mod clar și evident, că instanța de apel nu a judecat apelul în conformitate cu rigorile prevăzute de lege, deoarece a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii, și că recursul ordinar este întemeiat.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanța de apel, constituie erori de drept prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului ordinar, casării totale a deciziei și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

Totodată, dat fiind că potrivit dispozitivului sentinței: „*Termenul pedepsei cu închisoare se v-a calcula din data punerii în executare a prezentei sentințe și reținerea lui Fornea Oleg. Se aplică lui Fornea Oleg măsura preventivă – obligarea de a nu părăsi țara valabilă până la intrarea sentinței în vigoare*” (*pct. 1. din decizie*), inculpatul urmează a fi eliberat din penitenciar, dacă nu execută alte hotărâri judecătorești.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de avocata Aliona Dragomir, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 01 iulie 2020 în privința inculpatului Fornea Oleg xxxx și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Fornea Oleg Alexei urmează a fi eliberat din penitenciar, dacă nu execută alte hotărâri judecătorești.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, fiind pronunțată integral la 11 decembrie 2020.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun

Nicolae Craiu

Victor Burduh

